

Asia C-7/21**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

8.1.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Bezirksgericht Bleiburg (Bleiburgin piirioikeus, Itävalta)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

6.11.2020

Kantaja:

LKW Walter Internationale Transportorganisation AG

Vastaajat:

CB

DF

GH

Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian kohde

Slovenian säännöstö, jonka mukaan ainoana oikeussuojakeinona ilman täytäntöönpanoperustetta annetun täytäntöönpanopäätöksen osalta on perusteltu vastine, joka on esitettävä kahdeksan päivän kuluessa sloveenin kielellä – Velallinen, jonka kotipaikka on Itävallassa, ei ole noudattanut kyseistä määräaikaa sen vuoksi, että hänen itävaltalainen asianajotoimistonsa on esittänyt perustellun vastineen sloveenin kielellä 12 päivän kuluessa kyseisen päätöksen tiedoksiantamisesta – Asianajajan vastuu – Säännösten kyseenalainen yhteensoveltuvuus unionin oikeuden kanssa

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Unionin oikeuden tulkinta – SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

- a) Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 36 ja 39 artiklaa, luettuina yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan sekä tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteen (SEU 4 artiklan 3 kohdassa määrätty vilpittömän yhteistyön periaate) kanssa, tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan ainoana oikeussuojakeinona sellaisen täytäntöönpanopäätöksen osalta, jonka tuomioistuin antaa ilman edeltävää kontradiktorista menettelyä ja ilman täytäntöönpanoperustetta pelkästään täytäntöönpanon hakijan väitteiden perusteella, on vastine, joka on esitettävä kahdeksan päivän kuluessa kyseisen jäsenvaltion kielellä, ja näin on, vaikka täytäntöönpanopäätös on annettu tiedoksi toisessa jäsenvaltiossa kielellä, jota vastaanottaja ei ymmärrä, ja vastine on jo hylätty, koska se on esitetty myöhässä, kun se esitetään 12 päivän kuluessa?
- b) Onko asiakirjojen tiedoksiannosta 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 8 artiklaa, luettuna yhdessä tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteen kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle toimenpiteelle, jonka mukaan on niin, että kun liitteessä II oleva vakiolomake, jolla vastaanottajalle ilmoitetaan hänen oikeudestaan kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa viikon kuluessa, annetaan tiedoksi, samalla alkaa kulua myös määräaika, jonka kuluessa on käytettävä samanaikaisesti tiedoksi annetun täytäntöönpanopäätöksen osalta säädettyä oikeussuojakeinoa, johon sovelletaan kahdeksan päivän määräaika?
- c) Onko Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 18 artiklan ensimmäistä kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan täytäntöönpanopäätöksen osalta on säädetty oikeussuojakeinoksi vastine, joka on esitettävä perusteluineen kahdeksan päivän kuluessa, ja tätä määräaika sovelletaan myös silloin, kun täytäntöönpanopäätöksen vastaanottajan kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa ja kun täytäntöönpanopäätöstä ei ole laadittu sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa täytäntöönpanopäätös annetaan tiedoksi, eikä kielellä, jota kyseisen päätöksen vastaanottaja ymmärtää?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Euroopan unionin perusoikeuskirja (jäljempänä perusoikeuskirja), 47 artikla

(SEU 4 artiklan 3 kohta; SEUT 18 artiklan ensimmäinen kohta)

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annettu Euroopan

parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1215/2012 (jäljempänä asetus 1215/2012), 36 ja 39 artikla

Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1393/2007 (jäljempänä asetus 1393/2007), 8 artikla

Kansalliset säädökset, joihin viitataan

Täytäntöönpanosta ja turvaamistoimenpiteistä annettu Slovenian laki) (Zakon o izvršbi in zavarovanju) (ZIZ), 9 §, 53 §, 58 § ja 61 §

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Kantajana oleva Lkw Walter internationale Transportorganisation AG on Itävallan kaupparekisteriin merkitty yhtiö, joka toimii kansainvälisen tavaraliikenteen alalla.
- 2 Bezirksgericht Ljubljana (Ljubljanan piirioikeus, Slovenia) antoi 30.10.2019 kantajalle postitse tiedoksi sloveenin kielellä täytäntöönpanopäätöksen, joka koski 17 610 euron suuruisia korko- ja kuluineen ja jolla Transport Gaj d.o.o. -yhtiölle takavarikoitiin kantajan saatavia useilta slovenialaisilta yhtiöiltä. Tämä asiakirja saapui kantajayhtiön oikeudelliselle osastolle vasta 4.11.2019, koska 1.11.2019 oli Itävallassa vapaapäivä, jota seurasi viikonloppu. Oikeudellinen osasto pyysi vielä samana päivänä asianajotoimistolta, joka edusti yritystä eräässä oikeusriidassa Sloveniassa, sähköpostiviestillä, johon kyseinen päätös oli liitetty, lukemaan asiakirjan. Koska sittemmin vastaajina olevat asianajajat ilmoittivat, että perusteltu vastine on esitettävä kahdeksan päivän kuluessa tiedoksiannosta, kantaja pyysi vastaajia toimimaan näin edustajinaan, minkä jälkeen vastine esitettiin 11.11.2019. Täytäntöönpanopäätös ei myöskään perustunut lainvoimaiseen ja täytäntöönpanokelpoiseen täytäntöönpanoperusteeseen vaan se perustui pelkkiin laskuihin. Täytäntöönpanosta ja turvaamistoimenpiteistä annettu Slovenian lain (Zakon o izvršbi in zavarovanju) (ZIZ) 9 §:n 3 momentissa, 53 §:n 2 momentissa ja 61 §:n 2 momentissa säädetään todistusvoimaiseen asiakirjaan perustuvan täytäntöönpanon osalta, että täytäntöönpanopäätöksen, jolla hakemus hyväksytään, osalta on esitettävä kahdeksan päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta vastine, jossa esitetään sen perusteena olevat tosiseikat ja toimitetaan vastaavat todisteet.
- 3 Sen jälkeen, kun kantaja oli maksanut ajoissa vaaditut oikeudenkäyntimaksut, Bezirksgericht Ljubljana hylkäsi 10.12.2019 vastineen, koska se oli esitetty myöhässä sen vuoksi, että se esitettiin yli kahdeksan päivää sen jälkeen, kun täytäntöönpanopäätös oli annettu kantajalle tiedoksi.

- 4 Vastaajat hakivat kantajan nimissä tähän hylkävään päätökseen muutosta sillä perusteella, että se oli perustuslain ja unionin oikeuden vastainen, mutta Mariborin ylemmän oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valituksen. Tästä syystä täytäntöönpanopäätöksestä on tullut lainvoimainen ja täytäntöönpanokelpoinen, minkä johdosta kantaja on maksanut saatavan kokonaisuudessaan.
- 5 Bezirksgericht Bleiburgissa nostamassaan kanteessa kantaja vaatii nyt vastaajia maksamaan 22 168,09 euron suuruisen summan korkoineen ja kuluineen asianajajan vastuun perusteella siitä syystä, etteivät vastaajat ole noudattaneet määräaika. Vastaajat ovat vastustaneet 10.7.2020 annettua maksamismääräystä. Ennakkoratkaisupyyntö on esitetty juuri kyseisessä menettelyssä.

Pääasian asianosaisten pääasialliset perustelut ja lyhyt selvitys ennakkoratkaisupyyntöön perusteluista

- 6 Vastaajat väittävät, että kahdeksan päivän määräaika perustellun vastineen esittämiselle ei ole unionin oikeuden mukainen. Jos slovenialaiset tuomioistuimet olisivat soveltaneet unionin oikeutta oikein, vastine olisi esitetty ajoissa eikä kantajalle olisi aiheutunut mitään vahinkoa. Tiedoksianto on lisäksi toimitettu sääntöjenvastaisesti, koska asetuksen 1393/2007 8 artiklassa säädetty ilmoitus vastaanottajalle oikeudesta kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa (vakiolomake II), joka oli liitetty kirjeeseen saksankielisenä, oli slovenialaisessa päätöksessä 12:n muun sivun välissä eikä kantaja ollut siten huomannut sitä. Päätös ei myöskään ole täytäntöönpanokelpoinen Slovenian ulkopuolella, koska se ei täytä asetuksen 1215/12 36 ja 39 artiklassa säädettyjä täytäntöönpanokelpoisuuden vahvistamisen perusedellytyksiä. Kantajan mukaan se, että päätös on täytäntöönpanokelpoinen Slovenian tasavallan alueella, merkitsee SEUT 18 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettua kantajan kotipaikkaan tai kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää.
- 7 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää **ensimmäisestä kysymyksestä**, että vastineen esittämiselle asetettu lyhyt määräaika saattaa tehokkuusperiaatteen nojalla olla vastoin asetuksen 1215/2012 36 ja 39 artiklaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, ja viittaa unionin tuomioistuimen 13.9.2018 antamaan tuomioon Profi Credit Polska S.A. (C-176/17, EU:C:2018:711), jossa unionin tuomioistuin on jo todennut, että kansallinen menettelysääntö, jossa säädetään kahden viikon määräajasta, loukkaa oikeutta saada tehokasta oikeussuojaa. Nyt käsiteltävässä asiassa ei kyseisestä asiasta poiketen ole tosin kyse kuluttajasopimuksesta eikä vekselistä, mutta mainitussa tuomiossa ja erityisesti sen 64–67 kohdassa esitettyjä olennaisia toteamuksia on sovellettava myös käsiteltävässä asiassa, koska myös siinä perusteltu vastine on esitettävä tietyn määräajan kuluessa ja maksu on maksettava ajoissa. Niin ikään Slovenian oikeuskirjallisuuden mukaan vastineen esittämiselle asetettu lyhyt määräaika loukkaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa tai perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettuja vastapuolen oikeuksia, etenkin silloin, kun vastapuoli sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon. Vastapuolen on

reagoitava vielä nopeammin kuin sellaisen velallisen, jonka kotipaikka on Sloveniassa, koska vastapuolen on käännettävä päätös, todisteina esitetyt asiakirjat ja vastalause, mikä vie paljon aikaa. Päätös voitaisiin tunnustaa ja panna täytäntöön asetuksen 1215/2012 36 ja 39 artiklan nojalla myös Itävallassa, jolloin Itävallan tuomioistuimet olisivat estyneet tutkimasta sen asiasisältöä.

- 8 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa **toisesta kysymyksestä**, että sillä on epäilyksiä siitä, miten määräajan kulumista on tulkittava oikein siltä osin kuin kyse on oikeudesta kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa sen asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan nojalla, jonka mukaan vastaanottajalle on ilmoitettava liitteessä II olevaa vakiolomaketta käyttäen, että tämä voi kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa tiedoksiannon yhteydessä tai palauttamalla asiakirjan vastaanottavalle viranomaiselle viikon kuluessa, jos hän ei ymmärrä kyseisen asiakirjan kieltä. Vaikka slovenialainen tuomioistuin näyttää ilmeisesti lähteneen siitä, että sekä palauttamiselle ja vastaanottamisesta kieltäytymiselle sekä vastustamiselle asetetut yhden viikon määräajat alkavat kulua rinnakkain, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ymmärtää 8 artiklan kuitenkin siten, että määräaika mahdolliselle vastustamiselle alkaa kulua vasta sen jälkeen, kun viikon määräaika tiedoksiannettavan asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymiselle on päättynyt. Päinvastaisessa tapauksessa näet velallinen, joka ei ymmärrä kieltä, jolla tuomioistuimen asiakirja on laadittu, – kuten tilanne on useammin sellaisen velallisen osalta, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, – olisi epäedullisemmassa asemassa suhteessa velalliseen, joka ymmärtää täytäntöönpanopäätöksen kieltä, ja menettäisi arvokasta aikaa vaaditun käännökseen vuoksi. Unionin tuomioistuin on jo todennut, että asetusta N:o 1393/2007 on näin ollen tulkittava siten, että taataan asianmukainen tasapaino hakijan ja vastapuolen, joka on asiakirjan vastaanottaja, intressien välillä siten, että sovitaan oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamisen tehokkuuden ja nopeuden tavoitteet yhteen näiden asiakirjojen vastaanottajan puolustautumisoikeuksien asianmukaisen suojaamisen vaatimuksen kanssa (ks. tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus Ltd, C-519/13, EU:C:2015:063, 33 kohta). Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on niin, että jos nämä kaksi määräaikaa alkavat kulua rinnakkain, asiakirjan vastaanottajan puolustautumisoikeuksia ei missään tapauksessa suojata asianmukaisesti ja hänen oikeuttaan käyttää harkintavaltaansa kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa tai käyttää oikeussuojakeinoja loukataan. Asiakirjan palauttaminen johtaisi menettelyn viivästymiseen useilla viikoilla tai jopa kuukausilla, koska slovenialaisen tuomioistuimen olisi pyydettävä ensin velkojaa toimittamaan käännökset päätöksestä, jolla täytäntöönpano hyväksytään, ja se voisi vasta sen jälkeen toimittaa uudelleen tiedoksiannon toisessa jäsenvaltiossa. Jos vastaanottaja haluaa kuitenkin saattaa asian nopeasti päätökseen, hänellä on kielitaidon puuttumisesta huolimatta mahdollisuus hyväksyä vieraskielinen asiakirja ilman käännoä ja hankkia itse käännoä sen sijaan, että hän käyttää oikeuttaan kieltäytyä asiakirjan vastaanottamisesta. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on niin, että koska on taattava perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettu oikeus tehokkaisuuteen oikeussuojakeinoihin, asetuksen N:o 1393/2007 8 artikla on ymmärrettävä siten, että vastaanottaja voi käyttää harkintavaltaansa viikon

kuluessa ennen kuin määräaika vastustamiselle alkaa kulua. Jäsenvaltiot voivat vapaasti vahvistaa kohtuulliset määräajat tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden käyttämiseksi. Tältä osin kuin kuitenkin noudatettava vastaavuus- ja tehokkuusperiaatetta. Tehokkuusperiaatteen vaatimuksia noudatetaan kuitenkin ainoastaan, jos kyseinen määräaika on riittävä niin, että asianomaiset henkilöt ehtivät tehokkaasti valmistella ja käyttää oikeussuojakeinoja (ks. tuomio 28.7.2011, Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, 66 kohta; tuomio 26.9.2013, Texdata Software, C-418/11, EU:C:2013:588, 80 kohta ja tuomio 9.8.2020, JP, C-651/19, EU:C:2020:681, 57 kohta). Tehokkuusperiaatetta koskevan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa näyttää siis siltä, että viikon tai kahdeksan päivän määräaika, jonka kuluessa on päätettävä samanaikaisesti, kieltäytytäänkö vieraskielisen asiakirjan vastaanottamisesta vai käännetäänkö se ja samalla esitetään perusteltu vastine, on liian lyhyt siihen, että asianomaiset henkilöt ehtivät tehokkaasti valmistella ja käyttää oikeussuojakeinoja.

- 9 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää **kolmannesta kysymyksestä**, että sillä on epäilyksiä siitä, onko SEUT 18 artikla esteenä Slovenian säännöstölle, joka koskee täytäntöönpanopäätöstä koskevan vastineen esittämiseksi asetettua kahdeksan päivän määräaika, kun täytäntöönpanopäätös toimitetaan velalliselle, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa. SEUT 18 artiklassa kielletään kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä. Sellaisen jäsenvaltion kansalaiset, jossa säädetään vain kahdeksan päivän pituisesta määräajasta täytäntöönpanopäätöksen vastustamiselle, tuntevat tavallisesti nämä lyhyet määräajat ja osaavat lisäksi kieltä, jolla täytäntöönpanopäätös on annettu. Osapuolet, joiden kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, ei pidä joutua varautumaan näin lyhyeen määräaikaan varsinkaan silloin, kun niiden omassa jäsenvaltiossa on säädetty huomattavasti pidemmistä määräajoista (Itävallassa maksamismääräyksen vastustamiselle asetettu määräaika on neljä viikkoa), ja myös eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustamiselle on asetettu 30 päivän määräaika. Toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen velallisen on lisäksi voitava ensin käännättää täytäntöönpanopäätös ymmärtääkseen sen sisällön ja voidakseen päättää, riitauttaako hän sen, mikä vie yleensä jonkin verran aikaa ja lyhentää vielä entisestään jo muutenkin lyhyttä vastustamiselle asetettua määräaika. Lisäksi säännöstöllä annetaan velkojalle mahdollisuus turvautua sellaisen velallisen osalta, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, eurooppalaisen maksamismääräyksen antamista koskevan menettelyn sijaan täytäntöönpanopäätöksen antamista koskevaan slovenialaiseen menettelyyn, koska velkoja saattaa odottaa, ettei velallinen kykene noudattamaan näin lyhyttä määräaika.

Bezirksgericht Bleiburg

Bleiburgissa, 6.11.2020